

1:a söndagen efter påsk

Tom Hardts postilla, första årgången

Evangelium: Joh. 20:19–31.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Denna söndag förkunnar för oss Kristi lekamliga, verkliga uppståndelse som i bokstavig, egentlig mening vår frälsnings inbrytande i vår värld, alltså som Guds utropande av sin Sons obegränsade rätt till liv och härlighet, sedan döden och smäleken gått under med hela världens syndaskuld. I detta ser vi, hör vi, smakar vi just vårt liv, vår härlighet, vår rätt eller rättfärdiggörelse. I påskan finns ingen skillnad mellan å ena sidan förkunnelsen av det kroppsliga återuppväckandet, av levandegörandet av Sonens heliga lemmar, av den döda kroppens förvandling till den levande kroppen och å andra sidan predikstolens utropande av denna fest som vår rättfärdiggörelse, av Guds frikännande av sin Son som vårt frikännande. Det ena är som det andra. Varje beskrivning av uppståndelsens minsta, påtagliga detaljer är ett frikännande evangelium, en framräckt avlösning, ett nådens frälsande ord. Därför gläds tron, den andeverkande tron, den frälsande tron, tron allena, åt denna dags fastställande av hur den uppståndne Kristus går genom de stängda dörrarna, hur påskens liv bemästrar allting, hur *"all makt i himmelen och på jorden"* (Matt. 28:18) är vår i och genom vår uppväckte ställföreträdare, vår levandegörande tillfyllestgörare, genom *"Herren vår frälsnings hövding"* som predikoämnet i dag lyder. Han är född in i det nya livet, rättfärdighetens liv, och vi följer honom efter i denna nya födelse som kroppen följer barnets huvud vid den naturliga födelsen, som familjen sin huvudman, sin *"hövding"*.

Därför gläds vi åt de ord, som många kallar krassa, som många ryggar tillbaka för, när nämligen Jesus säger till S:t Tomas: *"Räck hit ditt finger, se här äro mina händer; och räck hit din hand, och stick den i min sida, och tvipla icke, utan tro"*. De händer, som genomborrats för våra synders skull, den sida, som stungits för våra överträdelsers skull, bär inte längre plågans tyngd, inte domens hemskhet, inte syndafallets följd. Uppslukade av livet, omvärvda av odödligheten, kringstrålade av rättfärdigheten kallar de på S:t Tomas' tro, tron på att han själv är inbegripen i

den Uppståndnes härlighet. Därför hör vi också S:t Tomas' svar: *"Min Herre och min Gud"*. Den Uppståndne är just S:t Tomas' Herre, S:t Tomas' Gud, och S:t Tomas är Herrens egendom, Guds frikände, rättfärdiggjorde, älskade lärjunge. Det ordet *"min"* är bejakandet av denna dags budskap, av påskens evangelium, av Jesu lekamliga, fysiska, bokstavliga uppståndelse som *"min"*.

Detta rop *"Min Herre och min Gud"* är inget för oss här närvarande främmande. Det är ju av ålder ett av de bönerop, varigenom vi bekänner, tillbedjer och i tron tar till oss Herrens lekamens och blods närvaro i det invigda sakramentet, när det under klockringning lyfts upp av prästen för att tillbedjas av alla. Påskens under bryter så in över oss. Därför bekänner författarna till våra evangelisk-lutherska bekännelseskriter i en bok om dessa ting med några ord av biskop Georg den fromme av Anhalt, Luthers vän: *"Vi vilja inget ha att göra med dem, som anser det avgudiskt att tillbedja det högvördiga sakramentet, ja, Kristus i sakramentet ... utan det är rätt och tillbörligt, att man där tillbedjer Herren Jesus Kristus ... i det högvördiga sakramentet"*. Här i det tillbedjansvärda, gudomliga, högheliga sakramentets upphöjande, i elevationen, bryter den Uppståndne från sin värld in i vår och förnyar påskens glädje, påskens bönerop, *"Min Herre och min Gud"*.

Denna det allraheligaste sakramentets Herre skänker oss i dag ytterligare gåvor ur sin flödande rike-dom, ytterligare en sammanfattning, en konkretion, en tillspetsning av evangelium, nämligen avlösningens eller absolutionens heliga sakrament. Han säger ju i dag: *"Om I förlåten någon hans synder, så äro de honom förlåtna"*. Han instiftar så ett av det Nya Testamentets tre högheliga sakrament, varom vi förkunna:

- I. **avlösningens heliga sakrament är det nya förbundets särmärke,**
- II. **avlösningens heliga sakrament är den rätttrognas kyrkans särmärke,**
- III. **avlösningens heliga sakrament är den otrogna världens särskilda anstöt.**

I. Avlösningens heliga sakrament är det nya förbundets särmärke.

Om såväl dopets som altarets sakrament gäller, att de äger motsvarigheter och förebilder i det Gamla förbundet, i omskärelsens och påskalammets sakrament. Altarets sakrament som den gudomliga närvarons plats äger dessutom sin föregångare i templet, där Herren Sebaot lät sin strålande härlighet uppenbaras och tillbedjas. Avlösningen saknar ett sådant föregripande och står därmed som ett nytestamentligt särmärke. Visserligen kunde profeten Natan på Guds befallning en gång meddela kung David privataabsolutionen (2 Sam. 12:13), men detta institutionaliseras inte, upprepas inte. Detta förbehölls påskens stund.

II. Avlösningens heliga sakrament är den rätttroga kyrkans särmärke.

Liksom det personliga tilltalet: *"Jag förlåter dig alla dina synder i Guds, Faderns och Sonens och Den Helige Andes, namn"* bryter fram med uppenbarelsens höjdpunkt och påskens härlighet som det Nya förbundets särmärke, har denna gåva kommit att förbehållas vår evangelisk-lutherska kyrka och bli hennes särskilda kännetecken. Denna gåva är så okänd bland de många larmande sekterna, att deras medlemmar som regel inte ens vet, vad avlösningen är.

Bland påvedömets trogna är väl namnet känt men inte gagnet, inte nyttan, inte välsignelsen, ty där ligger all tonvikt på biktbarnets plats i biktstolen, på människans gärning, ingalunda på avlösningen. Därför frågar där aldrig biktfadern biktbarnet: "Tror du att min förlåtelse är Guds förlåtelse?" Det är en fråga, som bara står i Martin Luthers lilla katekes.

III. Avlösningens heliga sakrament är den otrogna världens särskilda anstöt.

När Jesus säger till den lame mannen: *"Dina synder förlåtas dig"*, framkallas omedelbart onskans reaktion: *"Denne hädar"*. (Matt. 9:2 f.) Den gamla ormen är träffad i djupet av sitt väsen och rustar sig till försvar mot Gud i avlösningens heliga sakrament. Satan lyckas, synes det, lättare inspinna dopet och altarsakramentet i ceremoniväsendets oskadliggörande kokong, medan det nakna: *"Jag förlåter dig"*, *"Ego te absolvo"*, kräver mer drastiska angrepp, nämligen avskaffandet. Så har han lyckats kasta ut biktstolen ur lutherska kyrkor med alla slags smädliga, ondskefulla tillrop och år 1811 i vårt land borttaga katekesens lärostycke om nycklarnas makt, till de förleddas glädje. Ändå speglar han i dag sitt nederlag i biktstolen i vår kyrka och i den tro, som denna söndags predikan fått förkunna.

Amen.